

دوره ششم تصنیفیه

شماره

۱۶۶

مذاکرات مجلس

جلسه

۲۰۱

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه يك شنبه ۸

همین ماه ۱۳۰۶

مطابق ۵ شعبان المعظم

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کتبه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

قیمت اشتراك

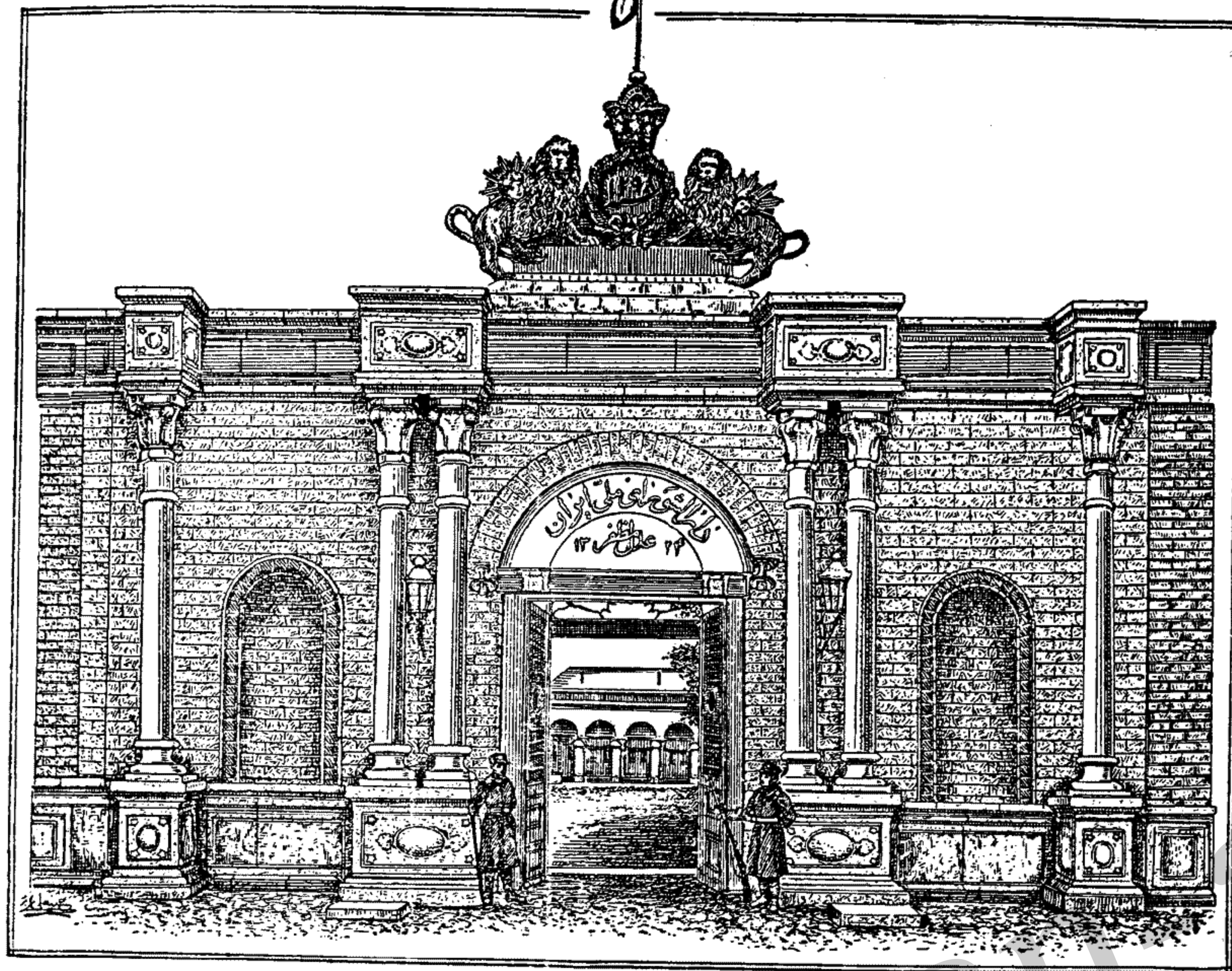
داخله ایران سالیانه ده تومان

خارجه « دوازده تومان

قیمت تک شماره

يك قران

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت بخرید اخیر کمیسیون بودجه راجع به پرداخت يك دوازدهم بودجه های مملکتی برای مخارج دی ماه ۱۳۰۶ و تصویب آن	۲۲۷۷	۲۲۹۱
۲	مذاکره نسبت بطرح پیشنهادی قانونی جمعی از آقایان نمایندگان راجع باصلاح قانون ممیزی و اخذ رأی نسبت بقابل توجه بودن و تصویب يك فوریت طرح مزبور	۲۲۹۲	۲۲۹۷
۳	قانون اجازه پرداخت يك دوازدهم بابت مخارج مملکتی برای دیماه ۱۳۰۶	۲۲۹۷	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه ۸ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۵ شعبان المعظم ۱۳۴۶

جلسه ۲۰۱

(مجلس دوساعت و نیم قبل از ظهر ریاست)
 آقای پیرنیا تشکیل بردید)
 (و صورت جلسه روز قبل را آقای نگهبان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان ، دشتی - میرزا ابراهیم آشتیانی -
 غائبین بی اجازه جلسه قبل
 آقایان ، ایلخان - اسدی - ذوالقدر - امام جمعه

شیراز - اعظمی - نظام مافی - زارع - حاج شیخ بیات - حاج حسن آقا ملک - بنی سلیمان - حاج غلامحسین ملک - بالیزی - دکتر مصدق - میرزا حسن خان وثوق - تقی زاده

در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان : اعتبار - روحی - مرتضی قلی خان بیات حاج میرزا حبیب الله امین - مرآت اسفندیاری - شریعت زاده - یاسائی - زوار - نجومی - قوام شیرازی - مهدوی - مقدم - آقا زاده سبزواری - جهانشاهی - عدل دیوان بیگی -

رئیس - آقوی امیر حسین خان

امیر حسین خان - عرض کنم که بنده را در صورت جلسه غائب بی اجازه نوشته اند اگر چه بنده این قبیل مسائل و اجازه ها را مخصوصاً که راجع بخودم باشد میل ندارم در مجلس اظهار کنم ولی اساساً همه آقایان میدانند که بنده يك هفته مریض بستری بودم (عده از نمایندگان صحیح است) و آقایان اعضاء محترم کمیسیون عرایض هم باید این اصل را بدانند که کسی که مریض است او را غائب بی اجازه ننویسند و حال آنکه از مقام ریاست هم بنده تحصیل اجازه نموده ام

رئیس - از کمیسیون کسب تکلیف میشود

صورت مجلس اعتراضی دارد یا نه ؟

(گفتند - خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

وزیر مالیه - بنده خواستم تقاضا کنم اگر آقایان موافقت فرمایند خبر کمیسیون بودجه راجع بدوازدهم جزو دستور شود. کمیسیون هم نظریه خودش را اظهار کرده است

رئیس - مخالفی ندارد ؟

جمعی از نمایندگان - خیر .

رئیس - آقای حقنویس سؤالی از آقای وزیر مالیه

داشتند قبلاً تذکر داده اند ؟

حقنویس - بلی بلی

وزیر مالیه - راجع به چیست ؟ بنده اطلاعی ندارم

حقنویس - حالا عرض میکنم

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع بدوازدهم مطرح

است قرائت میشود

(اینطور قرائت شد)

پیشنهاد عده از آقایان نمایندگان محترم نسبت برایت

نمره ۱۲۸ کمیسیون بودجه دائر باینکه يك دوازدهم

اعتبار مخارج مملکتی مبدل بسدو دوازدهم برای دی و

بهمن شده و تصویب شود در کمیسیون بودجه مورد

شور و مطالعه واقع ولی نظر باینکه کمیسیون بودجه

از ابتدا مخالف اصل يك دوازدهم بوده و بهمین جهة

هم تا بحال سعی داشته که بودجه های تفصیلی مملکتی را هر چه

زودتر رسیدگی و بتصویب مجلس شورای ملی رساند و چنانچه

در مقدمه راپرت خود هم بعرض مجلس شورای ملی

رسانیده است قسمت عمده بودجه های وزارتخانه ها رسیدگی

آن در کمیسیون خاتمه و بقیه را هم در اسرع اوقات مشغول

رسیدگی میباشد بنا بر این کمیسیون بودجه معتقد است

فقط همان يك دوازدهم تصویب شده شاید برای بقیه سال

بودجه ها را بتوان تصویب نمود - علی هذا کمیسیون راپرت

سابق خود را تأیید مینماید

رئیس - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - موافقم .

رئیس - آقای روحی

روحی - مخالفم

رئیس - بفرمائید

روحی - عرض کنم که بنده خیلی میل داشتم و

مخصوصاً آرزو مند بودم کمیسیون بودجه همیشه روحیات

مجلس را محترم بدارد . در جلسه گذشته آقایان نمایندگان در اطراف يك دوازدهم توضیحاتی دادند و استدلالانی کردند که باید دو دوازدهم بشود . اکثریت مجلس شورای ملی هم این نظریه را تصویب کرده رأی داد این رای اکثریت باید محترم باشد نه اینکه کمیسیون اصرار بورزد در عقیده خودش بدون اینکه يك دلیلی بیاورند که ما را متقاعد کند همین قدر گفته اند میخواهیم بودجه ها را بیاورند اعضاء ادارات ثبات و ضباط که گناه ندارند مستخدمین جزء که گناه ندارند مخارج مملکتی که نمیشود معوق بماند ، خوب بودجه را نمی آورند سؤال کنید ، استیضاح کنید ، تعقیب کنید والا این حرف منطق ندارد بنده بنوبه خودم اعتراض دارم به کمیسیون بودجه و خواهش میکنم نمایندگان محترم موافقت فرمایند و همان دو دوازدهم را تصویب کنند و توجه میدهم اعضاء محترم کمیسیون بودجه را که همیشه آراء اکثریت را محترم بشمارند و این نوع ستیزه در مقابل رای مجلس شورای ملی نکنند ،

رئیس - آقای دکتر سنگ

دکتر سنگ - آن منظوری را که آقا داشتند

برای رفاهیت اعضاء جزء بود و برای همین موضوع بود که ایشان مخالفت کردند ، بنده بعضی اوقات می

بینم بعضی اشخاصی که در خارج بمن میرسند طوری

ناله می کنند که چه عرض کنم مخصوصاً یکی از آنها

بمن پیغام داد که تیکه آخری و وصله آخری که از لحاف

و یاسرداری داشتم آن را هم فروختم و دیگر هیچ چیز

ندارم این حرف برای کسی که بخواهد وجدانش را بکار

بیندازد چقدر مؤثر است ؟ مخصوصاً در وقتی که میائیم

در مجلس و روز اول برج می بینیم آن نابلوی قشنگ

آویزان است و نوشته است امروز مقرری پرداخته میشود

البته باید توجه کنیم بآن اشخاص بنده خواستم عرض

کنم که با آقای روحی موافقم

آقا سید یعقوب دو مخالفت پشت سر هم ؟

بکنفر از نمایندگان - ایشان اول گفتند موافقم

رئیس - آقای رفیع

حاج آقا رضارفعی - بنده واگذار کردم با آقای یاسائی .

یاسائی - بنده خیلی خوشوقتم که آقای روحی

فرمایشاتی فرمودند راجع بکمیسیون بودجه در خصوص

يك دوازدهم و دو دوازدهم - تا بنده یکقدری در این باب توضیح

مفصل تر بدم تا بلکه اکثریت متوجه بشوند آن وقت

یا عرض بنده را تصدیق کنند یا فرمایش شما را . يك

مرتبه هم بنده این جا عرض کردم که این بودجه هائی

که دولت تقدیم مجلس میکند بودجه هائی است که

بترتیب روی کار دادن باشخاص مرتب و منظم شده است

در ظرف چندین سال و فعلاً يك صورت خاصی پیدا کرده است

و بیشتر نظر ما هم بوزارت مالیه بوده است و هست

تشکیلات وزارت مالیه بعقیده همه شما ها و بعقیده تمام

ملت ایران يك تشکیلات زیادی و يك مخارج زیادی است

و ما در صدر بر آمدیم در کمیسیون بودجه که آن تشکیلات

و آن مخارج زائده را تقلیل بدهیم و آن اندازه که

مورد احتیاج است ابقاء شود و آنچه که مورد احتیاج

نیست ملغی شود . مسئله اداره عایدات داخلی را همه

دیده اند این یکی از دوائرش که ملاحظه فرموده اید

دائرة امتیازات است پس از آنکه ما مطالعه در اطراف

آن کردیم دیدیم يك دائرة زائده است و این دائرة

مربوط است بوزارت فوائد عامه نه بوزارت مالیه فقط

کاری که اینها میکنند این است که این بدیخت آقای موقر

يك امتیازی که میخواهد بگیرد معطل کنند و اشکال

تراشی کنند

موقر - صحیح است

یاسائی - و نتیجه که دارد این است که فقط يك

حقوقی بيك اشخاصی داده شود و اینهم از زمان دکتر

میلسپو بود و در کنترات او بود که باید نظارتی در کار

های امتیازی داشته باشد و او بيك دائرة برای اینکار درست کرد

که در آنجا رسیدگی شود و يك راپورتهائی بدهند ولی

فعلاً لزومی ندارد. خود رئیس کل مالیه شخصاً نظارتش را میکند او يك خارجي بود و میخواست يك تحقیقاتی بکند و راپورتی باوداده شود. منجمله از دوائری که در اداره عایدات داخلی هست دائره جزو جمع است بعقیده بنده دیگر جزو جمع هیچ لزومی ندارد. میخواهد جزو جمع صنفی را ضبط بکند؟! یا جزو جمع سر شماری را ضبط بکند؟! بالاخره اداره ممیزی هم که تشکیل شده این جزو جمع را انتقال بدهند بانجا که این کارها را انجام بدهند پس تصدیق بفرمائید که اینهم لزومی ندارد يك قسمت دیگر از این قبیل دوائر در وزارت مالیه هست که زیادی است و يك پوهای زیادی و بی ربطی ما خرج میکنیم من جمله اداره ملزومات کل است که دیروز ما مطالعه کردیم دیدیم که سیهزار تومان خرج میکنند برای ملزومات کل یعنی اجزاء و اعضاء آن حقوق میگیرند ما دیدیم اگر مثل سابق ملزومات کل را تجزیه کنیم بهتر است و هر وزارتخانه در حدود کار خودش ملزوماتش را تهیه کند و بالاخره جاروب و حصر از اینجا بیوشهر نفرستند و بالاخره کاغذ که در اصفهان ارزان تر تمام میشود تا در طهران بگذارند در مطابع محلی خودشان مطبوعات را تهیه کنند همینطور در خراسان و آذربایجان هم مطبوعات را مطابع محلی چاپ کنند که آنها هم براه بیفتند هم ارزان تر تمام میشود و هم صرفه اش بیشتر است. و سی هزار تومان هم ببخود خرج نکنند. علاوه هر وزارتخانه يك اعتبار ملزوماتی دارد وزارت مالیه هم که خارج از آن حدود اعتبارش نمی دهد يك اداره ملزوماتی هم در هر وزارتخانه است که اجزائی دارد و حقوق میگیرند و باید در خواست تهیه کنند فقط ملزومات کل بطور کلی يك چیزهائی تهیه میکند خوب اینها را همان ملزومات وزارتخانهها تهیه کنند و این اداره بی خود برود بی کارش، میگویند این برای ما صرفه دارد و اگر ما دستور کلی برای خرید بدهیم با صرفه تر تمام میشود در صورتیکه اینطور نیست اوراق

مربوطه به پست و تلگراف یا اوراق راجع بعدلیه یا مربوط بوزارت مالیه اینها ابدأ با هم شباهت ندارند و هر وزارتخانه خودش تهیه کند با صرفه تر و بهتر است. در هر حال اینها تمام فرق دارد و تفاوت میکند و ما دیدیم و حساب کردیم که اگر بخواهیم يك صرفه جوئی هائی بکنیم در حدود فرضاً ده هزار تومان از این راه صرفه جوئی میشود با ده هزار تومان از دزدی جلوگیری میشود آنوقت ما باید سی هزار تومان خرج کنیم ناده هزار تومان دزدی را جلوگیری با سی هزار تومان خرج کنیم که ده هزار تومان صرفه جوئی کنیم. این مخارج سفیهانه نیست؟ من تعجب میکنم مستخدم ملزوماتی در وزارت فوائد عامه که هست در وزارت عدلیه که هست دزد است ولی بوزارت مالیه که رفت دزد نیست؟ آن جا که دور هم جمع شدند صالح میشوند؟ چیز غریبی است!! بالاخره تمام منطقیهای مدافعین ملزومات کل را که شنیدیم نازه عقیده پیدا کردیم که باید ملزومات کل را منحل کرد و هیچ فایده ندارد و این سی هزار تومان بضرر مملکت تمام میشود و هر وزارت خانه خودش يك ملزوماتی دارد و همان کافی است در وزارت مالیه هم ممکن است يك ملزوماتی باشد در حدود دو سه هزار تومان مخارج دوائر خزانه را دیدیم نوشته است اداره خزانه داری: دائره ارسال مراسلات - دائره دارالانشاء - دائره محاسبات و صندوق و دائره چه و چه. از جمله اداره بیوانات اعضایش را که دیدیم در سنه ۱۳۰۴ پنج شش نفر بودند حالا ده تا شده اند. خوب چه احتیاجی باین ده نفر دارند؟ این ده نفر چکار میکنند وقتی که تحقیق کردیم دیدیم کار مهمی ندارند فرضاً هر شش ماه یکمرتبه از يك وزارتخانه يك سئوالاتی از آن ها میشود و آنها مراجعه بصورتها و فرامین میکنند و جواب میدهند و فقط بکنفر میتواند دفاتر آن را مرتب کند و سوابق و فرامین را برای مراجعه وزارتخانه در دسترس داشته باشد. ما آمدیم و از این بالاتر را

گرفتیم و سه نفر را معین کردیم یعنی ده نفر را تبدیل کردیم بسه نفر و دیدیم سه نفر بس است. همینطور سایر قسمتها که بنده حالا میخواهم وارد در آنها بشوم مثلاً خود بنده عرض میکنم که بنده وکیل يك ولایتی هستم که تمام جزئیات آن آشنا هستم دو قسمت دارد یکی سمنان - یکی دامغان عایدات مالیه دامغان با سمنان آنقدر ها تفاوت ندارد مالیات مستقیم دامغان بیشتر است و مالیات غیر مستقیم سمنان بیشتر است روی هم رفته تقریباً یکی است و معادل است ولی تشکیلات مالیه دامغان دو هزار و پانصد تومان است شاید اموراتش هم سریعتر و منظم تر است اما تشکیلات مالیه سمنان چون از قدیم زیاد بوده حالیه هم ده هزار تومان است هرچه میگوئیم اینجا سه هزار تومان هم اداره میشود همانطوریکه مالیه دامغان میشود و هفت هزار تومان زیادی است هر چه گفتیم بدکتر میلسپو گفتیم بدبگراف گفتیم دیدیم توجهی نشد حالا امیدوارم در بودجه ۱۳۰۷ آقای وزیر مالیه موفق بشوند يك تقلیلاتی بدهند ولی ایشان باین فکر افتاده اند که صدی بیست و یا صدی ۲۵ يك مرتبه از دوائر وزارت مالیه کسر کنند و رؤساء بگویند بروید بودجه بنویسید، این را هم بنده مضر میدانم از چه راه مضر میدانم! از راه اداره ارزاق که همه دیدیم، در آن جا دیدیم وقتی که قائل شدیم به تقلیل بودجه فوری رؤساء میروند دور هم می نشینند (خوب رؤساء که نباید حقوقشان کم بشود) آنوقت يك عده مستخدمین تحت اشل را میزنند توی خیابان الان يك عده از همین مستخدمین ارزاق دارند توی خیابانها گدائی می کنند ما گفتیم بودجه را تقلیل میدهیم آنها اعضاء جزء را خارج کردند و حقوق رؤساء ابدأ دست نخورد این مقدمات را بنده عرض کردم يك قسمت های دیگری هست که حالا بنده نمی خواهم عرض کنم و وارد در جزئیات بشوم در موقع مطرح شدن بودجه کل عرض میکنم ما از روز

اول در کمیسیون سعی داشتیم که بودجه تفصیلی بگذرد و جلسات کمیسیون را مرتباً هرروز قرار دادیم و بودجه ها را رسیدگی کردیم تمام هم شده است فقط يك قسمت از بودجه وزارت مالیه و امنیه و نظمییه باقی مانده است که انشاءالله تا هفت هشت روز دیگر تمام خواهد شد و تمام بودجه های تفصیلی بعرض مجلس میرسد که نمایندگان محترم مفصلاً آنها را تحت شور قرار دهند و این مدتی را که به آخر سال مانده است وقت خود را صرف بودجه مملکتی بکنند و بودجه را تصویب کنند و صلاح هم هست این طور بشود، چرا؟ برای اینکه اگر ماموفق نشویم که تا آخر سال بودجه از مجلس بگذرد ولو بودجه چهار دیواری هم باشد دیگر مجلس بودجه مملکتی را نخواهد دید زیرا که ما تجربه کردیم در این مدت دو سال نتوانستیم بودجه تفصیلی را به مجلس بیاوریم و چطور در پنج ماه سنه آینه ممکن است بودجه تفصیلی ۱۳۰۷ بگذرد؟ چرا ممکن نیست؟ برای اینکه وزارتخانه های ما قانون تشکیلات ندارند اگر وزارت خانه ها تشکیلات داشتند ما فوری مطابقه میکردیم بودجه را با تشکیلات و فرضاً صد هزار تومان کم و زیاد شده بود آنرا مجلس ملاحظه میکرد و هرطور صلاح میدانست رأی میداد ولی متأسفانه چون وزارتخانه های ما تشکیلات ثابتی ندارند ما هم روی اشخاص باید صحبت کنیم و يك مقداری را کسر کنیم و نمی فهمیم این کسری را که کرده ایم بيمورد است یا با مورد است و هر چه آقایان سعی کنند چون يك تشکیلات منظم و منسقی نیست این اشکالات باقی است تا وزارتخانه ها يك قوانینی برای تشکیلاتشان بنویسند، حالا دولت طرفدار دو دوازدهم است و ما طرفدار يك دوازدهم و عقیده مان این بود که يك دوازدهم را هم رأی ندهیم تا بودجه تفصیلی به مجلس بیاید ولی دیدیم که بودجه تفصیلی ممکن نیست تمام بشود و احتیاج مبرمی هم اعضاء وزارتخانه ها به اخذ حقوق دارند و ناچار شدیم که به این يك دوازدهم رأی دادیم و حالا اگر آقایان به دو

دوازدهم رأی بدهند تصدیق بفرمائید فقط یکماه از ۳۰۶ باقی میباشد و شب عید هم می آید و میگویند بودجه اسفند را تصویب کنید و شب عید است و مستخدمین جزء معطلند و آنوقت عاطفه آقایان را جلب میکنند و بالاخره رأی می دهیم به آن يك دوازدهم آخری و آن وقت دیگر بودجه ۱۳۰۶ معنی ندارد و باید وارد شوید در بودجه ۱۳۰۷ و در ۱۳۰۷ هم یکی دو ماه فروردین و اردیبهشت هم به يك دوازدهم میگذرد و اگر آنوقت بودجه را بیاورند تصدیق میفرمائید که آخر مجلس است و دیگر تصویب بودجه عملی نمی شود در اینصورت نتوانسته ایم در این دوره بودجه تفصیلی را بگذرانیم پس ما قضیه را اینطور حل کردیم که بالاخره اگر ما رأی بدهیم به دوازدهم مصلحت مجلس نیست و مصلحت مجلس این است که به يك دوازدهم رأی بدهیم تا بلکه بتوانیم بودجه تفصیلی را بیاوریم و مطرح کنیم و بالاخره توضیحاتی که برای این موضوع لازم بود بنده دادم و خوب است آقایان هم موافقت کنند

وزیر مالیه - موضوع مذاکره را نمایندۀ محترم از دوازدهم خارج کردند و بردند روی بودجه ...
باسائی - دوازدهم هم بودجه است

وزیر مالیه - خیر دوازدهم بودجه نیست، چون آقا داخل در مذاکره بودجه شدند به این ملاحظه است که بنده مذاکره میکنم در جلسه گذشته موقع طرح دوازدهم ملاحظه فرمودید بنده ساکت بودم برای اینکه کمیسیون محترم بودجه يك دوازدهم را صلاح دانسته و رأی داد و در مجلس دو دوازدهم را صلاح دانستند و رأی دادند اما این قسمتی را که آقای باسائی فرمودند و يك قسمتش راجع به بودجه وزارت مالیه بود و يك اظهاراتی فرمودند بنده اگر توضیحاتی در جوابش عرض بکنم شاید يك سوء تفاهم هائی تولید بشود باین ملاحظه است که بنده باید این ها را حل کنم و توضیح بدهم. زیاد بودن یا بی ترتیب بودن تشکیلات

نبودن يك تشکیلات متناسبی در تمام وزارتخانهها علی الخصوص در وزارت مالیه اول مصدقش خود بنده بوده ام و هر وقت هم موقع بدست آمده خود بنده این را گفته ام ولی البته نقطه نظر آقا فرق میکند. این دیگر بسته به تشخیص و تجربه و اطلاعات است. مثلاً اگر آقای باسائی تصور میکنند که یکی از چیزهای زائد وزارت مالیه اداره ملزومات است ممکن است بنده هم تصور بکنم که یکی از ادارات واجب ملزومات است. ایشان يك دلائلی دارند. ممکن است بنده هم يك دلائل مخالف آن داشته باشم ولی در هر صورت در اصل موضوع حرفی نیست که يك تشکیلاتی هست که خوب نیست یا زائد است و باید کشان کرد و کم خرج تر کرد. اختلاف نظر بنده و آقا که در اینجا میخواهم توضیح عرض کنم در تحت این قسمت است که آقایان خودشان مسبوقند که بنده از اولی که به وزارت مالیه آمدم تمام سعی این بود که در قسمت اداری و در قسمت تشکیلات با آن اندازه که بکار صدمه نخورد صرفه جوئی بکنم يك اقداماتی هم در این زمینه تا حالا کرده ام و يك اقداماتی هم راجع به ۱۳۰۷ در نظر دارم و این صحبت ها همه راجع به بودجه ۱۳۰۷ است و این بودجه را که آقایان در کمیسیون امروز مذاکره می کنند بودجه ۱۳۰۶ است و بودجه ۱۳۰۶ را وقتی آقایان از بنده خواستند گذشته از آنکه بودجه ۱۳۰۶ همان بودجه ۱۳۰۵ بود معیناً بنده صورت پرداخت را دارم که صورت پرداخت فعلی را مأخذ قرار دهند و چون مأخذ صورت پرداخت فعلی بود آقایان هنوز آن نظریاتی که بنده با موافقت دولت راجع به تشکیلات وزارت مالیه دارم اصلاً ندیده اند. ما تشکیلات وزارت مالیه را به این شکلی که هست برای ۱۳۰۷ اصلاً نگاه نمیداریم و خودمان يك تغییراتی داده ایم و آنرا می آوریم و عنقریب در کمیسیون آقایان ملاحظه میفرمائید. بودجه تفصیلی خیلی خوب است از مجلس بگذرد و خیلی هم چیز لازمی است بنده

خودم به بودجه چهار دیواری قائل نیستیم بودجه چهار دیواری معنی ندارد و بودجه هم باید برطبق تشکیلات باشد متناسبانه همان طوری که گفته شد ماقانون تشکیلات نداریم و قانون تشکیلات اگر هم داریم متناسب با وضعیت امروزه نیست باین ملاحظه بودجه نویسی کار مشکلی است و بنده هم حق می دهیم به آقایان اعضاء کمیسیون بوجه که عوض اینکه در يك کلیاتی نظر بکنند و کارشان آسان باشد مجبور هستند که متصل داخل يك جزئیاتی بشوند و در حقوق ثبات و ضباط و رئیس اداره و غیره وقت خودشان را تلف کنند خصوصاً بعضی ابتلائات هست که باید آنها را رفع کنیم زیرا تشکیلاتی که فعلاً هست يك تشکیلات ناقصی است که باید اصلاح شود مخصوصاً از نقطه نظر مالیه و اینکه بنده خودم در این باب يك قدری ملایمت میکنم و عجله نمیکنم برای يك چیزی است که آن را میخواهم به آقایان عرض کنم که علت مهم آن آوردن متخصصین و متخصص خواستمان برای تشکیلات است. مثلاً برای بودجه ۱۳۰۷ بنده خیل با احتیاط در تشکیلات مداخله کردم. چرا؟ برای اینکه این عملی را که ما میکنیم و میخواهیم متخصص بیاوریم که از او یاد بگیریم تشکیلات مالیه مان را چه جور بدهیم بی جهة يك عمل لغوی نشده باشد زیرا حالا يك وضعیت موجودی در وزارت مالیه هست بنده اگر آنها را زبر زبر کنم و بعد آن کسی که می آید نظر بنده را نه پسندد خوب نیست زیرا اگر بنده خودم میدانم که دیگر قائل باوردن متخصص نمیشدم ما از يك کسانی که برای کارهای خودمان استمداد میکنیم باید حرف آنها را گوش کنیم، این است که بنده خیلی با احتیاط در این قضیه مداخله میکنم و فعلاً يك تشکیلاتی را برای ۱۳۰۷ تهیه دیده ایم و تشکیلات فعلی را کوچکتر کرده ایم و وقتی که عقیده و رای وزیر و دولت را آقایان دیدند و بحث کردند آنوقت حرف میزنند و می بینند که مطابق نظرشان هست یا نیست این بودجه

که فعلاً هست و آقایان دیده اند این بودجه سابق است یا يك تغییرات خیلی جزئی که بنده در این مدت از نقطه نظر صرفه جوئی داده ام بودجه ۱۳۰۷ نیست که در آن نسبت به تشکیلات اعمال نظر شده باشد که آقایان بگویند این تشکیلات صحیح است و ما موافق با آن هستیم یا نیستیم و فعلاً بنده مداخله در قسمت دوازدهم و یکی بودن یا دو تا بودن آن نمیکنم و واگذار میکنم به نظر آقایان، زیرا در يك چیزی که اختلاف نظر بین خود آقایان هست دلیل ندارد که بنده مداخله کنم و البته اگر فردا بنده يك دوازدهم دیگر هم لازم داشته باشم آنرا بمجلس می آورم و تقاضای تصویب آنرا میکنم

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است،

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - باینکه باید يك دوازدهم و دو دوازدهم خیلی ساده همان دیروز یا امروز گذشته باشد و صورت و قیافه مجلس يك تغییری بخودش ندهد معیناً نمیدانم چه چیز سبب شده است که اصول پارلمانی هم يك قدری امروز هم خورده است یعنی بنده و آقای وزیر که بایستی با هم بلند شویم و از يك موضوعی دفاع کنیم باید بایکدیگر مخالفت کنیم! این لابد يك چیزی است که خیلی ساده نیست و قضیه يك دوازدهم و اینها نیست ...

روحی - صحیح است.

مخبر - آقای روحی بنده را خوب میشناسند که اهل هوشدن نیستم. بنده خیلی خوشوقتم که قدمهایی که کمیسیون بودجه در این دوره بر داشته و اقدامات منفی که کرده است در مجلس مورد حمله بعضی از آقایان نمایندگان مثل آقای روحی شده، ما در این کمیسیون يك قدمهای خیلی انقلابی برداشتیم ولی مجلس شورای ملی جائز ندانست و ما هم به اصطلاح معروف جا زدیم ما اشل را نوی این مملکت کم کردیم، با سی هزار نفر طرف شدیم، بالاخره آقای روحی صلاح ندانستند با

اکثریت مجلس صلاح ندانست. البته ما هم مطیع صلاح اکثریت مجلس هستیم ولی در عین حال آقای روحی اجازه نفرمایند که بایشان آن اندازه اجازه داده نشود که به يك عده هیجده نفری رفقای خودشان حمله کنند. روحی - من حمله نکردم!!

مخبر - بالاخره آقای روحی به بنده با آقای بهبهانی یا آشتیانی یا افشار و ملک مدنی و رفیق و امثال این قبیل رفقای خودشان برای اینکه میفرمایند فلان مدیر کل يك روز حقوقش دیر میرسد حمله میکنند...

روحی - برای یکنفر ثابت

مخبر - بسیار خوب. ثابت. اگر جاز است که ما « برای حقوق یکنفر ثابت (بفرمایش ایشان) یا مدیر کل (بعرض بنده) که حالا ثابت میکنم مدیر کل است نه ثابت» بیگدیگر حمله کنیم برای اساس و برای آن چیزیکه بنده و شما در سایه او باید زندگی کنیم خوب است (بسیار خوب) حمله کنید بنده هم حاضر. مجلس شورای ملی آقای روحی: توپ و تفنگ ندارد و بالاخره نمیخواهد با دولت هم دست بیدخه جنک کند. توپ و تفنگ و قوه و زور ما این است که بگوئیم يك دولتی بدون اجازه قانونی حق يك اقدامی را ندارد مدرس - آنها نشنود.

مخبر - آنها بفرمایش آقای مدرس نشنود بخصوص که شش ماه تا آخر دوره مانده است، عرض کنم موضوع این است، یکی از رفقا میگفت استیضاح کنید (یکی از رفقای این جا نه از رفقای خارج) بنده عرض کردم بنده که استیضاح کن نیستیم. ما اکثریتیم و بالاخره باید يك دولتی را حفظ کنیم، فقط از مجاری قانونی روبه های پارلمانی، آن چیزهاییکه در مجلس ممکن است و در سایه او توسل پیدا کرد باید یکقدری جلوی خلاف کاربهارا بگیریم. این است که در این جا دلسوزیهائی شد برای مستخدمین، باز بنده مجبور هستم که آن عرض را که در هفت هشت ماه پیش اینجا عرض کردم به آقای

عرض میکنم هیچ لزومی ندارد یکماه گذشته را بهشان می دهیم یکماه آتیه را هم بعد تصویب می کنیم ما که فرار نمیکنیم آقای روحی مگر بنا است که ما فرار کنیم؟ مگر مشروطیت در میروند؟ بالاخره کار ما این است که آقایان بیاورند اینجا و ما هم تصویب کنیم این عجله اصلاً چه بویی میدهد؟ بنده نمیفهمم مقصود چیست؟ ما اینجا هستیم همه آقایان هم تشریف دارند بعد يك دوازدهم دیگر هم می آورند تصویب میکنیم فعلاً يك دوازدهم را تصویب میکنیم و اعضاء وزارتنامه هم حقوقشان را میگیرند الان ما چند دوازدهم تصویب کرده ایم؟ ۹ دوازدهم بنده اطلاع دارم و از روی قلم و مدرک بشما نشان میدهم که بعضی جاها در ولایات هنوز از چهارده ماه تا سه ماه حقوق طلبکارند همین وزارتخانه های این جا (بنده جلوی آقای وزیر مالیه عرض می کنم) که همه شان از وزارتنامه عقبند این وزارتخانه ها که آنان جلوی چشمشان است یعنی فاصله آنها تا وزارتنامه بیست قدم است دو ماه و سه ماه حقوقشان عقب افتاده است، این ربطی به دوازدهم تصویب کردن شما دارد؟ شما که تصویب کرده اید آنرا که تصویب کرده اید چرا نداده اند؟! پس شما این دلسوزیها را آقای روحی نفرمائید جریان وزارت خانه ها يك جریانی است برای خودشان و تصویب شما هم يك فصلی دارد، يك روزی دارد که حتماً باید آروز دوازدهم را تصویب کنید، شما نباید از بیچاره و بدبخت ها دلسوزی بکنید، بیچاره بدبخت ها، بیچاره و بدبخت ها سر جای خودشان است بنده و شما هم بیچاره و بدبختیمان سر جای خودمان است و باید آنها در يك روز معینی حقوق بگیرند حالا ما میخواهیم نفهمیم به فرمایش خود آقای وزیر مالیه که اینجا گفتند این عجله معنائش چیست؟ خود ایشان هم گفتند که ما هم يك دوازدهم دیگر وقتی که لازم داشتیم می آئیم و تقاضا میکنیم، پس نمیدانم که عجله آقای روحی برای چه چیز است؟ نمیدانم چرا ایشان این همه ولع دارند که حتماً

باید امروز این دو دوازدهم را تصویب کنیم و بفردا نیفتد؟! بنده يك قدری مشکوکم که این عجله چه بویی می دهد بنده که يك قدری مشکوکم حالا آقایان این شك را ندارند بروند تحقیق کنند آنها هم مشکوک خواهند شد. بنده بنظرم یکی از جهاتش (بنده نمیخواهم بگویم این عجله بوی بدی دارد. خبر: این چیزها نیست و ما از جریانات اطمینان داریم) ولی يك چیزی بنده حدس میزنم و کمیسیون بودجه هم در نتیجه همین عملی که شاید آقای کازرونی هم مخالفتشان در نتیجه همین عملی است با دو دوازدهم مخالف بود و حالا میفرمایند که يك دوازدهم تصویب کردن فایده ندارد، بنده عرض میکنم خیر فایده دارد و آن این است که ما در نتیجه نگاه داری بودجه و در نتیجه حملاتی که بعضی موقع ها شاید خود آقای روحی آمده اند و نشسته اند و دیده اند که بعد از مدتی تازه ما توانسته ایم يك هفته قبل بودجه وزارتنامه را بگیریم.

وزیر مالیه - اینطور نیست آقای

مخبر - و این هم در نتیجه این بوده است که ما شلاق يك دوازدهم را در دست گرفته ایم و فشار آوردیم و اینها بالاخره يك هفته قبل بودجه را بما دادند آن هم باز ناقص است و بالاخره ما نتوانستیم يك حساب ارزاق را از آقایان بگیریم. حساب کامل بما ندادند. من اینجا در حضور آقایان رفقا عرض میکنم که کمیسیون بودجه با آن مقاومتهائی که کرد فقط توانست جلوی آن يك شکافی که در مالیه باسم اداره حمل و نقل باز شده بود و پولها را میبرد بگیرد که آن یکی را شنیدیم اسماً بسته اند ولی اعضایش هنوز پولها را می گیرند و اداره ارزاق هنوز مثل سابق است و با همین وضعیات است که آقای وزیر مالیه در یکی از نطق هایشان که بنده اینجا نبودم اظهار کرده بودند که چهار میلیون و نیم پول رفته است و معلوم شده است و نتوانستیم حسابش را تا بحال بکنیم این دوازدهم ها عجلتاً يك

روحی مخصوصاً تذکر بدهم که ایشان وظیفه شان این است که برای آن کسانی که هنوز مالیات سرانه میدهند دلسوزی کنند، ایشان برای آنها باید دلسوزی کنند بنده و ایشان در درجه اول باید برای آن طبقه از موکلین خودمان حرف بزنیم که میدهند بعد هم برای آنهائی که میگیرند اول وظیفه من و شما دفاع از آنهائی است که میدهند نه دفاع از آنهائی که میگیرند، حالا بنده میخواهم به بینم چه میگیرند و چه میگیرند. کی چی میگیرد کی چی میدهد؟ موکلین آقای روحی که در تمام دوره سال شاید نان گندم به دهانشان نرسد و از زن میخورند اینها در مقابل خار کشی و در مقابل دویدن روز تا شب توی آفتاب يك پولهای پیدا میکنند و شاید اگر يك چیزی برای او بماند زینت پیراهن زنش میکند همین آدمی که آقای روحی ازش دفاع میکنند میروند با شلاق توی سرش میزنند و ازش میگیرند ایشان فعلاً از این طبقه امروز میلشان کشیده است که دفاع کنند. اینها هم موکلین ما هستند و شاید از گرسنگی هم بمیرند ولی از دستخرج آن طبقه زحمت کش نباید زندگانی کنند باید کار کنند و زندگانی کنند. و اما اینکه ما میخواهیم برای این طبقه دلسوزی کنیم و بگوئیم که اینها سرد شان است و کلیجه خزشان چرك شده است بنده نمیدانم، بنده میخواهم پرسم که ما از آمریکا و انگلیس هم باید جلو بیفتیم؟! در کجای دنیا پیش پیش مواجب داده اند؟ در انگلستان هم پیش پیش نمیدهند. در آمریکا هم که پولش دلار است و در تمام دنیا خرج میشود حقوق پیش پیش نمیدهند امروز ششم هفتم مهمن است و ما حالا میخواهیم حقوق آنها را تصویب کنیم که دنیا دارد بهم میخورد!! روحی - مالک دیگر بودجه دارند.

مخبر - خیلی جاهاش هم دوازدهم است. عرض کنم آقای روحی بقدری دلشان برای موکلین حقیقی خودشان کباب شده است که می گویند مبادا وضعیتشان خراب باشد و باید یکماه جلوتر حقوق بگیرند. بنده

شلاق در دست کمیسیون بودجه شده است که ما هر دفعه گفته ایم که تصویب نمیکنیم و خبرش را بمجلس نمیدهیم. بالاخره آقای روی همین يك دوازدهم و دوازدهم بود که ما توانسته ایم بودجه ها را بگیریم. فراموش نشود که ما يك وقتی دور هم نشستیم و گفتیم که يك دوازدهم را تصویب می کنیم سوای وزارتنامه را که ناجمال بودجه اش را نداده است که بعد بودجه اش را آورد و حالا هم آقایان ندهید تا حسابش را بیاورد و این تصمیم برای این گرفته شده است يك مطلب دیگر که بنده عرض میکنم که قطع نظر از اینکه از هر اداره ما در کمیسیون بودجه صدی سی کاسته ایم دوسه اداره گنده را هم حذف کرده ایم و برخلاف عقیده آقای وزیر مالیه نه تنها آنها را لازم میدانستیم بلکه برای مملکت مضر دانستیم، همین اداره ملزومات کلی را که آقای فرمودند ممکن است دلائی باشد که لازم باشد بنده بالعکس عرض می کنم که ما نه تنها لازم ندانستیم بلکه مضر دانستیم برای اینکه تجربه کردیم که يك دویست هزار تومان يك قلم از تویش دزدی شده است و آن هم به دست يك نفر خارجی، و هیچکس هم صدایش در نیامد و این بیشتر بواسطه این بود که مالقمه را بزرگ گرفته بودیم در ملزومات وزارت داخله اگر خدای نخواستہ دزدی بشود سی، چهل پنجاه صد یا با صد تومان میشود و آنرا هم ایرانی می دزدد و در همین جا خرج میشود ولی يك ملزومات کلی درست شد و سیصد چهارصد هزار تومان پول تویش پیدا شد دویست هزار تومان فلان خارجی بلند کرد و رفت ما يك چنین اداره که لقمه آنها به این درشتی باشد برای مملکتان اصلاً لازم نداریم بیست و نه هزار تومان هم بودجه اش بود این را ما حذف میکنیم و وقتی که این قبیل ادارات را حذف کردیم البته به منافع يك عدد زیادی اصطکاک می کند. ما هم میدانیم که اصطکاک میکند نه اینکه ندانیم. بنده که نمیخواهم وکیل طهران بشوم.

آراء آن آقایان منور الفکر را لازم ندارم و به آراء همان دهاتیها قناعت میکنم و میدانم که این آقایان از این عمل بدشان میآید ولی بالاخره وظیفه وجدانی و وظیفه را که خدا و وجدان برای ما معین کرده است به بنده اجازه نمیدهد که دسترنج يك عده از موکلین آقای روحی را بدهم به مدیر کل های طهران حالا شما اجازه نمیدهید؟ ما آمدیم گفتیم که برای وزارت مالیه يك مدیر کل بیشتر لازم نیست بالاخره دیروز بادلائی که نماینده مالیه این جا اظهار کرد گفتیم که يك مدیر کل برای اداره خزانه که آنها از ادارات لازم است و بالاخره تمام قوه مالیه در آنجا متمرکز می باشد بعد از آمدن آن مستخدمین مالیات يك مدیر کل هم آنجا داشته باشد حالا بیست و هفت بیست و هشت سی تا مدیر کل در وزارتنامه است اینها همه پارتی دارند مدافع دارند، اشخاص عادی نیستند، آقای روحی برای بنده و شما آن مدیر کل هائی که حقوقشان را کم کردیم پیدس نوشته اند نوبی زیر زمین خانه شان رفته اند تأثر داده اند تأثر مجلس را داده اند تأثر مالیه سابق را داده اند پیدس درست کرده اند این مدیر کل ها البته بدشان می آید از ما که این کارها را میکنیم برای اینکه میدانند ما جلو پول ها را میگیریم اینها مردمان قوی هستند آقایان. مردمان هستند حزب ساز. اصلاً در نتیجه حزب سازی و هو مدیر کل شده اند اینها میگذارند که ما باین زودی بتوانیم بودجه ۳۰۶ را از مجلس بگذرانیم و يك میلیون از بودجه مالیه کسر کنیم! البته نمیگذارند پشت سر هم عجله است و از اینجا میخواهند بودجه ۱۳۰۶ را بعنوان دوازدهم نجات بدهند و بروند مخصوصاً يك فرمایشی هم آقای وزیر مالیه فرمودند فرمودند این بودجه ای که ما به کمیسیون بودجه آوردیم بودجه ای نیست که مجلس اجازه پرداخت آنرا داده باشد! ما اجازه داده ایم که بطور يك دوازدهم عیناً مطابق معامله ای که در ۱۳۰۴

میشده است تا حالا هم بشود. ما اجازه پرداخت این بودجه را که شما پرداخته اید نداده ایم! و هر روزی که پرداخته است قابل استیضاح است! بنده اینجا صاف میگویم به آقای وزیر مالیه که شما اجازه پرداخت این بودجه را نداشته اید شما اجازه داشته اید مطابق پرداخت ۱۳۰۴ بودجه به بردازید. چه حق داشته اید مطابق این بودجه به بردازید؟! بنده يك صفحه این بودجه را می آورم پشت این تریبون میخوانم به بینید آقایان چه چیز را پرداخته اند خلاصه اینکه آقای روحی باید بدانند که کمیسیون بودجه يك عده از رفقای ایشان بوده اند و اینها هم خیاتی باین مملکت نکرده اند اگر يك روزی خواسته اند اشل را کسر کنند روی مصالح این مملکت بوده است و حالا اگر بخواهند از بودجه ها يك چیز هائی حذف بکنند برای مصالح مملکت است و بالاخره ایشان خیلی بی التفاتی فرمودند. کی کمیسیون بودجه احترام مجلس نگذاشته؟! مجلس شورای ملی هر وقت هر رائی داده است البته کمیسیون آنرا روی چشمش گذاشته و هیچوقت هم هیچکس نمیتواند برای اکثریت مجلس شورای ملی احترام نگذارد!

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

روحی - خیر کافی نیست بنده مخالف هستم

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم که بنده عریاضی کردم و تصور میکردم که عریاض بنده حقیقه از نقطه نظر خیر خواهی و همان وظیفه وکالتی بوده است آقای شیروانی يك حالات خینی سختی کردند و همه اش هم تقریباً صحبت بین الاثنی بود با بنده طرف بودند و حال آنکه طرف مجلس شورای ملی است مجلس رأی داد بدو دوازدهم بنده هم یکنفر از آنها بودم و بنده لازم میدانم در مقابل گفته های ایشان که اغلب آنرا مخالف هستم عریاضی عرض کنم تا مجلس هم مسبوق شود

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - نماینده محترم آقای روحی خودشان فرمودند که آقای شیروانی تعرضات بین اثنی بشخص ایشان فرمودند بنده خیال میکنم برای جواب مذاکرات بین اثنی بیرون مجلس بهتر باشد و بعقیده بنده دراصل موضوع هم که پرداخت يك دوازدهم با دو دوازدهم باشد مذاکره بقدر کافی شده است و بنده تصور میکنم به همین دلیلی که ایشان دارند که در پرداخت حقوق اعضاء ادارات نباید تعویق بشود همین دلیل بنده عرض میکنم مذاکرات را کافی باید دانست

رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام

فرما بند

(اکثر بر خاستند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادات خوانده میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای روحی - پیشنهاد میکنم دو دوازدهم که دولت تقاضا کرده تصویب شود بقید دو فوریت
پیشنهاد آقای استرابادی - بنده پیشنهاد میکنم به لایحه دولت رای گرفته شود و دو دوازدهم تصویب شود
پیشنهاد آقای فیروز آبادی - بنده پیشنهاد میکنم که رای گرفته شود به دو دوازدهم.
پیشنهاد آقای کازرونی - بنده پیشنهاد میکنم که به دو دوازدهم رای گرفته شود.
پیشنهاد آقای عراقی - بنده پیشنهاد میکنم که به لایحه دولت رای گرفته شود.
پیشنهاد جمعی از آقایان - اعضاء کنندگان پیشنهاد مینمائیم که باصل لایحه دولت رای گرفته شود - رفیع فیروز آبادی - میرممتاز - فرشی - ثابت و عده دیگر
پیشنهاد آقای زوار - بنده پیشنهاد میکنم به لایحه دولت رای گرفته شود.

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم بنده همیشه احتراز میکنم که داخل اعتراضات شخصی بشوم خاصه با نماینده محترم آقای شیروانی. ایشان يك مذاکرایی کردند که تقریباً در اطراف کلیات بودجه بود همچنین آقای باسائی که بنده تصور نکردم دودوازدهم است واقع تصور کردم بودجه را آورده اند که آقایان در اطرافش بحث میکنند که مالیات را رنجبر میدهد مدیر کل میخورد تا ز داده اند شب ها روزه خوانی کرده اند و چه و چه همه اش کلمات زننده و برخلاف اخلاق ولی من عقیده دارم وبه شما نشان میدهم در این شهر اعضاء ادارات را که امروز اسباب نوي خانه شان نیست شما نباید این را گرو بکشید برای این که ملزومات وزارت مالیه زیاد است! اگر ملزومات زیاد است مجلس بشما اختیار داده است شما کمیسیون بودجه هستید قلم بزنید بنده هم با شما موافقم چرا خلط مبحث می کنید؟ چرا در يك مسائلی بیخود آسمان و ریسمان بهم میبافید و در این جا اظهار میکنید که اصلاً بيك ماده استناد نداشت و منطق نداشت جز اینکه چرا ما دو دوازدهم بدهیم. میگوئید امریکا حقوق قبلاً نمیدهند! بنده عرض میکنم امریکا بودجه دارد این جا دوازدهم است و جز اینکه اینجا وقت مجلس را بگیرد و آقای وزیر مالیه هم بخودشان زحمت بدهند و دو باره بمجلس بیایند و کمیسیون را زحمت بدهند و دو مرتبه طبع و توزیع شود باز دوازدهم را تصویب بکنید فایده دیگری ندارد و اگر واقعاً شما که آقای شیروانی هستید يك بودجه را آوردید درست است بنده فردا که جلسه است قبل از دستور ثابت میکنم که کمیسیون بودجه تعلق کرده است و بوظایف خودش رفتار نکرده است و نتوانسته اند کار بکنند شما هنوز تبعیضات را در بودجه نتوانسته اید حذف بکنید مفتش معارف کرمانشاهان چقدر حقوق میگیرد مفتش معارف آذربایجان چقدر حقوق میگیرد مفتش ایالتی چقدر حقوق میگیرد. اصفهان خودتان رانگاه بکنید با کاتبان تبعیضات را هنوز نتوانسته اید حذف بکنید! شما

اگر حقیقه دلسوز هستید...
دکتر طاهری - اینطور نیست.
(همهمه نمایندگان - صدای زنگ رئیس)

روحی - اجازه بدهید. بعد بنوبه خودتان صحبت کنید. بودجه معارف طبع شده است برای معارف شما چکار کرده اید. بنده عرض میکنم شما که این کارها را کرده اید پس بودجه را بیاورید ما بگوئید اصلاح کنیم این باعث می شود که شما کلمات زننده و هزار رطب و یابس بهم بیافید؟ و به بنده طعن بزنید؟!
شیروانی - مزخرف چرا میگوئی؟ رطب و یابس چرا می گوئی.
روحی - خودت میگوئی نگوی نانشوی.
رئیس - آقای باسائی

باسائی - بنده هیچ انتظار نداشتم که آقایان نسبت بهم يك مذاکرایی بکنند در مجلس که توهین آمیز باشد و باید باین ترتیب خانه داده شود فرمودند که ما تعلق کرده ایم در گذراندن بودجه و خیلی خوشوقت هستیم که قضیه برعکس است در تمام جلسات مرتباً حاضر شدیم (روحی گو) و مطابق صورت مجلس مدلل میکنیم که کار کرده ایم (همهمه - صدای زنگ) و رفتیم و کار کردیم فقط چیزی که هست ما موفق شدیم بيك سلسله خدمات مشعشعی که شاید هیچکدام از کمیسیونها موفق نشدند و بالاخره يك قسمت این کار را کردیم در قسمت معارف هم که اشاره فرمودید بودجه معارف را مراجعه بفرمائید با آن قسمت صدی نیم ممیزی که به تناسب برای هر يك از نقاط معین شده آنوقت مقایسه کنید به بینید تفاوتی بین ایالت آذربایجان و کرمان کمیسیون بودجه قائل نشده است در صورتیکه تصدیق میفرمائید که آذربایجان دو سه برابر کرمان است از حیث آبادی و جمعیت و بالاخره وقتی آنجا هم ایالت شد ممکنست با هم مساوی باشند. اینکه فرمودید کمیسیون

بودجه هیچ منطقی برای يك دوازدهم ندارد بنده با توضیحاتی که دادم گمان میکردم رفقا متقاعد شده اند معذک مبینم باز يك اظهاراتی میکنند بنده عرض می کنم که يك دوازدهمی که شما رای میدهید با دودوازدهم یعنی چه؟ یعنی عین اعتبار وزارت مالیه مثلاً در ۳۰۴ حالا هم پرداخت شود. وزارت مالیه البته طرفدار يك دوازدهم است چرا؟ برای اینکه بصره او است یعنی بودجه ۱۳۰۴ بصره وزارت مالیه است و برخلاف عقیده مجلس است. شما این را خیال کنید که اگر این دو دوازدهم را هم بگذرانید دیگر سنه ۱۳۰۶ را بودجه خواهید داشت؟ شما خیال میکنید که دیگر بودجه ۱۳۰۷ از تصویب مجلس خواهد گذشت؟ ما اصراری نداریم که بودجه ۳۰۶ در امسال تصویب و عملی شود ولی همینقدر که این را مجلس تصویب کرد منطاط است برای بودجه ۳۰۷ ما که موفق شدیم و بودجه ها را گذرانیدیم مثلاً بودجه وزارت معارف را که گذرانیدیم دو تومان و سه تومان حقوق معلم را زیاد کردیم با حقوق اعضاء وزارت پست و تلگراف را زیاد کردیم و میبایستی هم حقاً زیاد بشود و بعد اضافات وزارت مالیه را که میخواهیم بزنیم و يك قسمتش را هم زدیم که تعدیلی بشود البته وزارت مالیه با این تعدیل موافق نیست و میخواهد دو دوازدهم حالا بگذرد و شب عید هم آخر اسفند يك دوازدهم را بگذرانند و تمام بشود. این تعدیلات از طرف ما باید بشود و وظیفه واقعی ما این است و بالاخره تصدیق کنید که بودجه تفصیلی باید از مجلس بگذرد ولو اینکه تمام اوقایمات را صرف اینکار بکنیم تا تعدیلی در بودجه ها بشود. شما دقت نکردید که مالیات صنفی که ملغی شد اعتبار حقوق مأمورین وصول مالیات صنفی چه شد! مالیات سرشماری که ملغی شد اعتبار حقوق مأمورین وصول آن چه شد؟ و همینطور مالیات سوق الدواب و سایر مالیاتها همه مأمورین آنها اعتبار حقوقی شان هنوز در بودجه وزارت مالیه هست و بر حقوق مدیر کل ها اضافه کردند. با هفده نفر مدیر کل در وزارت

مالیه تصدیق کنید که نمیشود موافقت کرد پس هر چه ما با بودجه اساسی وزارت مالیه از باب ۱۳۰۴ کمتر موافقت کنیم بصره مملکت است. بگذارید یکدوازدهم تصویب شود که تا آخر بهمن انشاء الله بودجه تمام شود بودجه ۳۰۶ که گذشت هر يك دوازدهمی شامل آن میشود من تصور میکنم اصلاح اساسی در آن میشود و يك تعدیلات اساسی خواهد شد دیگر بسته بنظر آقایان است

رئیس - رای گرفته میشود به این پیشنهاد با اوراق رای قطعی است
آقا سید یعقوب - تبصره پیشنهادی چه شد؟
رئیس - بعد تکلیفش معلوم میشود
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۴۸ ورقه سفید و يك ورقه کبود تعداد شد)
رئیس - عده حاضر ۱۰۴ اوراق سفید ۴۸ کبود ۱ اساسی موافقین
آقایان: نوبخت - کازرونی - فرمند - رفیع - سید محمد تقی طباطبائی - امام جمعه اهر - عباس میرزا - فومنی - خطیبی - ابل خان - عراقی - جلالی - موقر - جشیدی - سید جواد محقق - فرهند - روحی - ملک ایرج پور تیمور - افخمی - میرزا عبدالله خان وثوق عدل - زوار - اسعد - خوئی - جوان شیر - میرزا حسن آبدالله زاده - یحیی خان زنگنه - لبقوانی - مولوی - مفتی - امیر اسدالله خان عامری - مقدم - ثابت - دکتر رفیع خان امین - ابراهیمی - ملک آرائی - محمد ولیم میرزا - میر ممتاز - فرشی - مسعود - افسر - ضیاء - حاج میرزا حبیب الله امین - دولت شاهی - سلطان محمد خان عامری - دکتر لقمان - فهیمی - وکیل طباطبائی
مخالف - تقی زاده
عراقی - یعنی راپرت کمیسیون رد شد؟

آقا سید یعقوب - خیر پیشنهاد روحی رد شد
بکنفر از نمایندگان - باید بر ابرت کمیسیون رأی
گرفت

ضیاء - بنده پیشنهاد تنفس میکنم

رئیس - راجع به عده حضار اینجا يك اختلاف
عقیده ای هست باید آقایان دوباره بشمارند

آقا سید یعقوب - هر چه باشد اکثریت نیست مسلماً
کلالی - عده فعلی مناظ نیست

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از
نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - بعد از آنکه پیشنهاد آقای روحی رد شد
باید رأی گرفته شود به خبر کمیسیون . ولی چند فقره

پیشنهاد دیگر رسیده است که باید تکلیفش معلوم شود
دو ناس تبصره است که باید بعد از ماده رای گرفته شود

یکی هم راجع باصل ماده است آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - این فرمایشی را که مقام ریاست

فرمودند من خواستم عرض کنم خوب است مجلس
يك رأی بدهد که این محل شبهه نباشد

چون اینجا مجلس است آقایان وکیل هستند وکیل
نمی تواند پیشنهاد خرج کند این لایحه هم به کمیسیون که

آمد کمیسیون بودجه يك نظر بنانی داشتند که این طور
پیشنهاد کردند که من حالا نمیخواهم وارد آن بشوم .

کان میکنم بعد هم تاریخ قضاوت بکنند که کمیسیون بودجه
به تکالیف خودش عمل کرده است ولو اینکه هزاران نفر

بما حمله بکنند و هر چه بگویند یا نگویند حقیقت گواهی
خواهد داد و تاریخ هم شهادت خواهد داد که یکنه

کمیسیونی که در این دوره ششم بکروز تعطیل نکرد و
در کرما و سرما بکروز تعطیل نکرد و در تابستان

آقایان رفتند گردش کمیسیونها درش بسته شد کمیسیون
بودجه بود که مینشست ناظر و نا نصف شب کار میکرد

آنوقت آقای روحی یا دیگران در مجلس شورای ملی
میفرمائید که اعمال نظر کرده اند این است گواهی ما

این است راپرت اعمال ما دست حقیقت بکروزی ظاهر
خواهد شد . اغلب کمیسیونهاست که درش بسته شده

و لوابخ درش مانده است و بعد کمیسیون را تعطیل
کرده اند که ما لوابخ نداریم حالا کاری نداریم محاکمه هم نیست

هر کس هر چه میخواهد بگوید بگوید بنده همه وقت
حاضر هستم . بنده خواستم با آقای رئیس اخطار کنم

که آقای روحی به هیجده نفر از اعضاء مجلس توهین کرد
و صحیح هم نبود توهین کند مع هذا غرض عین کردم و

صرف نظر شد و من در برادری خودم و آزادی خواهی
خودم حق خودم را عفو کردم لکن برادران دیگر من حق دارند

يك عده اعضاء کمیسیونی که شب و روز زحمت میکشند
در مجلس باید از آنها قدر دان کنید اینچور میکنید!

مختارید! راجع باین مسئله بنده چون شبهه دارم شبهه
علمی در شبهه علمی مجلس که رأی بدهد رفع شبهه

میشود که پیشنهاد ما پیشنهاد اصلاحی لایحه دولت بوده
لایحه دولت دو دوازدهم بود ما پیشنهاد اصلاحی يك

دوازدهم کردیم بعد آقای روحی پیشنهاد کردند بلا لایحه
دولت رأی گرفته شود مجلس بان رأی نداد و اکثریت حاصل

نشد حالا میخواهم عرض کنم که مجلس رأی بدهد که
آیا محلی برای پیشنهاد کمیسیون باقی است یا نه؟ چون

بنده همچو می فهمم که خبر کمیسیون فرع است لایحه دولت
اصل است لایحه دولت که اصل است رد شد لایحه کمیسیون هم

که فرع است رد میشود مگر اینکه اصل این مسئله را قرار
بدهیم آنوقت بنده عرضی ندارم

رئیس - عرض کنم پیشنهادی که آقای روحی
کردند عین این پیشنهاد دیروز شد و بعنوان اصلاح

تلقی شد نمیتوانستیم بقابل توجه بودن آن رای بگیریم
عین آن پیشنهاد امروز باز پیشنهاد شد

چون پیشنهاد جدیدی نبود بموجب نظامنامه نباشد
رأی قطعی بگیریم رأی قطعی هم گرفته شد اکثریتی

حاصل نشد حالا اگر میفرمائید طور دیگر باز معمول
شود این بسته باین است که پیشنهاد جدیدی
بشود .

رفیع - خیر به خبر کمیسیون رأی گرفته شود

امامی - نمیشود پیشنهاد خرج است

رئیس - دیروز هم که اصلاح پیشنهاد شد و قابل

توجه شد اگر پیشنهاد خرج میبود همانجا میبایستی به بنده
اخطار میفرمائید که تذکر بدهم

بعضی از نمایندگان صحیح است

امامی - خبر کمیسیون را عرض میکنم پیشنهاد خرج
است نه اصلاح را

رئیس - پیشنهاد آقای دهستانی

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده واحده اضافه شود باستثنای
مخارج مساعده

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - بنده خواستم از تقدیم این پیشنهاد استفاده
کرده باشم آقای وزیر مالیه که تشریف دارند بایشان

عرض کنم مالیات صنفی و سرانه که تا بحال از مردم
گرفته شده و پس داده نشده است بعد از تصویب این

دوازدهم بهمان حال سابق باقی است یعنی آن پولها را پس
خواهند داد یا خیر؟

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده نفهمیدم که این فرمایشی که
آقا فرمودند بکجای این لایحه مربوط بود؟ در دو دوازدهم

ها عنوان مساعده که نبود! يك دوازدهمی است که
سابقه هم دارد و يك قوانینی مربوط است بان دوازدهم

ها که همیشه در کمیسیون مطرح میشد و همینچور دولت
پیشنهاد کرده بود اینها مربوط بان قوانین است و بهمان

ترتیب هم کمیسیون بودجه رای داده است دیگر اینکلمه
درش نبوده است

دهستان - پس میگیرم

رئیس - رأی گرفته می شود به خبر کمیسیون با
اوراق .

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده ۵۹ ورقه سفید
تعداد شد)

رئیس - عده حضار صد و چهار با پنجاه و نه رأی
تصویب شد

اسامی رأی دهندگان

آقایان؛ طاهری - خواجهوی - اسفندیاری - شریعت -
زاده - دهستان - سید حسین آقایان - آقا زاده سبزواری

ایلخان - حاج میرزا علی اکبر امین - فهیمی - مرتضی
قلیخان بیات - حیدری - نجومی - محمد آخوند - حاج

میرزا حبیب الله امین - دولتشاهی - یاسائی - فرهنگند
معظمی - افشار - جلائی - مهدوی - عصر انقلاب -

ملک ایرج پور تیمور - صالحی - از باب کیخسرو - میرزا
عبدالله خان وثوق - ملک آرائی - زنگنه - نوبخت -

فرمند - خطیبی - طباطبائی دینا - عباس میرزا - حاج
آقا رضا رفیع - موقر - لبقوان - ساکینان - دادگر

مقدم - ملک مدن - دکتر لقمان - محمد ولی میرزا -
ابراهیمی - دکتر مصدق - محقق - میرنماز - عمادی

کی استوان - حقنویس - نگهبان - طباطبائی وکیلی -
دکتر رفیع امین - سید ابراهیم ضیاء - تقی زاده -

غلامحسین میرزا مسعود - افسر - دکتر سنگ -
احتمام زاده

رئیس - تبصره پیشنهادی آقای آقا سید یعقوب
(بشرح ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را به ماده واحده پیشنهاد میکنم
تبصره - دولت مکلف است حقوق کلیه وزارتخانهها

و شعب مربوطه به آنها را تا این تاریخ هر چه عقب افتاده
بلافاصله بپردازد .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرض کنم این مسئله در کمیسیون
بودجه هم صحبت شد بنده خودم دیشب روزناجائی که

از فارس رسیده بود خواندم نوشته بود که هنوز حقوق
- ۱۵ -

آبان و آذر را نسبت به مدارس که خیلی هم در اینجا توجه داریم نداده اند همینطور جاهای دیگر به آقاییکه از ولایات مطلع هستند و کاغذ برایشان می آید در اینجا صحبت شد که حقوق را مطابق همین دوازدهم ها که گذشته است در غالب جاهای پرداخته اند و بنده خواستم این مسئله را بکطوری بکنم که يك مسئله قانونی بشود اگرچه این مسئله ذکر کردنش شرم آور است که ما این موضوع را يك قانونی از مجلس برایش بگذرانیم که تبعیض نشود آنوقت یکی اینجا میگفت « هر کس نزدیک بخاری است زود تر گرم میشود » این معنی ندارد. بلی آنکه دور تر است بکفتری دیر تر حقوقش میرسد ولی نه اینکه چند ماه حقوقش عقب بیفتد. در غالب جاها شعب مرتبطه به وزارتخانهها هنوز حقوق دوسه ماه آنها عقب افتاده بنده خواستم در مجلس يك کسی بگوید یا وزیر مالیه باشد و بگوید این مسئله را تأمین کند که حقوق وزارتخانهها و شعب مربوطه به وزارتخانهها که حقوقشان در سابق نرسیده است بهشان بدهند. حالا اگر کسی بگوید و تأمین کند این عقیده بنده را بنده تبصره پیشنهادیم را استرداد میکنم و الا به عقیده خودم باقی هستم که خود دولت بلافاصله این دو دوازدهم های گذشته را بپردازد که فقط همین يك دوازدهم عقب مانده باشد این بود نظر من

رئیس -- آقای رفیع

حاج آقارضا رفیع -- اولاً بنده از مقام ریاست سؤال میکنم که پس از رأی دادن به آن لایحه دیگر موقع رأی گرفتن به این تبصره هست یا نه؟ چون سابقه این بود که اول مذاکره میشد در ماده تبصره هم قرائت میشد بعد تکلیفش که معلوم میشد رأی با ورقه میگرفتند این فقط به عنوان سؤال بود. ولی راجع به این موضوعی که آقا فرمودند من در نظر دارم يك وقت که همان يك دوازدهم و دو دوازدهم مطرح بود در چند ماه قبل بنده این را تذکر دادم بعد آقای وزیر

مالیه وقت فرمودند راجع به محاسبات مالیه و قوانینی که در خود مالیه هست بيك اشکالاتی بر خورده است که ما نمیتوانیم در زمان واحد همه جا برسانیم برای اینکه باید قبلاً توضیحات از آنجاها بخواهیم محاسبات و رئیس مالیه آنجا تصدیق کنند بعد بیاید این خودش بيك اشکالاتی بر خورده است که بعضی جاها مقدم و مؤخر شده است و بهمین جهت جریانات و قوانین مالیه است که ما مجبور شدیم و دولت مجبور شده است متخصصین مالیه بیاورد و آن اشکالات را برطرف کنند و در ضمن اصلاحات اساسی مالیه گمان میکنم این مسئله هم اصلاح شود. اگر چنانچه آقا مسبقاً باشید باینکه بيك اشکالاتی بر خواهند خورد عجبالتاً تبصره را مسترد میدارید و بهمین قانع خواهید شد تا بزودی متخصصین مالی بیایند و اساساً يك کاری بکنند که در يك موقع و بکوقت مواجب ماهیانه و شهریه همه مردم داده شود حالا را از نقطه نظر بيك اشکالاتی که در وزارت مالیه دارد گمان نمیکم عملی باشد

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- این مسئله را که آقا فرمودند میخواستم جوابشان را بدم که چرا حق داشتم به علت اینکه این ماده الحاقیه است و ربطی بآن ندارد. و اما راجع باین تبصره چون ملاحظه میکنم که مبدا مجلس رأی ندهد تبصره را استرداد میکنم ولی نظره این است که باید دولت تأمین کند

رئیس -- در مواقعی که رأی قطعی گرفته نمیشود ممکن است که بتبصره قبل از خود ماده رأی گرفته شود چون اگر تبصره قبول شد و ماده رد شد چندان اشکالی پیش نمیآید چون مراجعه میشود به کمیسیون و دوباره رأی میگیریم ولی رأی قطعی که میخواهیم بگیریم اول نمیشود بتبصره رأی گرفت چون ممکن است تبصره قبول بشود و خود ماده رد بشود. قانون بلندیه از ماده چهارم مطرح است

امامی -- پیشنهادی شده تقدیم شده بود راجع بدستور

رئیس -- پیشنهاد جمعی از آقایان

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میداریم طرح اصلاحی قانون ممیزی بيك فوریت اخذ رأی شده ارجاع به کمیسیون قوانین مالیه گردد. مولوی -- محمد تقی طباطبائی -- جواد امامی -- محمدولی -- جهانشاهی و عده از آقایان

رئیس -- آقای محمدولی میرزا

محمد ولی میرزا -- بنده در توضیحاتی که در جلسه قبل عرض کردم گویا يك سوء تفاهمی بعضی آقایان در ذهنشان روی داده بوده و مقصود از آن توضیحات که باختصار هم کوشیدم این بود که داخل ماهیت موضوع که مجلس نمیشود. مقصود این است این طرح بمناسبت اینکه دولت بيك لواجیحی در کمیسیون قوانین مالیه دارد و آن قوانین دولت در تحت شور است و قریباً بيك بيك تقدیم مجلس شورای ملی خواهد شد نمائیم که اصلاح قانون ممیزی را که قطع دارم آقایان نمایندگان ولایات مخصوصاً کاملاً میدانند تا چه اندازه مشکلات بر خورده است در اینجا رأی بگیرند که مراجعه شود به کمیسیون قوانین مالیه و از آنجا با توافق نظر دولت بيك پیشنهاد اصولی به مجلس شورای ملی تقدیم شود.

رئیس -- آقای بامداد

بامداد -- عرض کنم که این تغییر دستور سبب اضطراب ذهن میشود. الان دوسه ماده از قانون بلدی که برای آحاد و افراد و برای همه مفید است بیشتر نماینده اجازه بفرمائید این چند ماده تمام شود بعد این مسئله مطرح شود ما هم رای میدهیم

رئیس -- رأی گرفته میشود به پیشنهاد آقای محمدولی میرزا و جمعی از آقایان. آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب بر خاستند)

رئیس -- تصویب شد. قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده اول -- مالیات املاک اربانی (به غیر از خالصجات انتقالی که بموجب قانون علیحده مشخص میشود) بطریق ذیل خواهد بود
۱ - املاک از محصول شتوی (اعم از آبی و دیمی) و صیفی و باغات

رئیس -- چون آقای محمدولی میرزا بيك شیوه مخصوصی دارند خوب است خودشان تشریف بیاورند قرائت فرمایند.

(آقای محمد ولی میرزا لایحه مزبور را بشرح ذیل قرائت نمودند)

ماده اول -- مالیات املاک اربانی (به غیر از خالصجات انتقالی که بموجب قانون علیحده مشخص میشود) بطریق ذیل خواهد بود.

۱ - املاک از محصول شتوی (اعم از آبی و دیمی) و صیفی و باغات از کل عایدات مطلق مالکانه صد هفت.

ب - جنگلات و مراتع از عایدات مطلق مالکانه صد ده

ج - طواحین و آبدنگ از عایدات مطلق مالکانه صد پنچ

د - از عایدات قنوات که بمصرف شرب برسند -- صد پنچ

تبصره ۱ - عیناً

تبصره ۲ - عیناً

تبصره ۳ - مقصود از شتوی گندم و جو و شلتوک

است.

از ماده دوم تبصره حذف میشود

ماده هفتم -- مالیات حیوانات بقرار ذیل در یافت

خواهد شد

عین ماده قانون

تبصره ۱ - مالیات فوق فقط از حیوانات متعلق بایلات بطور مطلق اخذ خواهد شد

تبصره ۲ - عیناً

تبصره ۳ - عیناً

تبصره ۴ - ممیزی حیوانات نسبت بیک طایفه از ایل و از خود عشیره بطور جمعی است الی آخر

تبصره ۵ - عیناً

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده از نقطه نظر اینکه طرفدار الغاء مالیات ارضی هستم تصور نمیکنم که این طرح مفید باشد بهتر این است که کمیسیون قوانین مالیه زودتر راپورت راجع بالغاء مالیات ارضی را بیاورند بمجلس فانکلیف آن معلوم شود. دولت وقتی که لایحه الغاء مالیات ارضی را آورد نمیدانم چرا کمیسیون به تعویق می اندازد و معطل میکند خود دولت اظهار عقیده کرده است که مالیات ارضی ملغی شود ماها میباید عجولتر باشیم و سریعتر کار کنیم در این طرح که بنده مطالعه و دقت کردم هیچ اصلاحی قائل نشده است نمیدانم چه قسمت را اصلاح کرده اند توضیحات هم که دادند چیزی نفهمیدم. ماده اول قانون ممیزی املاک این است که: مالیات املاک اربابی (بغیر از خالصات انتقالی که بموجب قانون علیحده مشخص میشود) بطریق ذیل اخذ خواهد شد.

۱ - املاک: از کل محصول اعم از آبی و دیمی و باغات قبل از تقسیم ۳٪ چون این قید قبل از تقسیم را دارد بنده خیال میکنم اشکالی هم در عمل پیش نمی آید. اگر در آذربایجان سهم مالکانه کم است چون اینجا قید شده است قبل از تقسیم صدسه و نیم آزا بر میدارند بقیه را مطابق معمول محل تقسیم میکنند. در خراسان و حدود شرق یک جور تقسیم میشود بین مالک و رعیت. در نواحی غرب یک طور دیگر. در نواحی مرکز یک طور. در آذربایجان هم یک طور.

وقتیکه بنا شد ما در قانون قید کردیم قبل از تقسیم تمام مشکلات رفع خواهد شد. حالا اگر اشکال دیگری هست غیر از این آزا توضیح بدهند والا اینکه اشکال نیست قبل از تقسیم تمام اشکالات را رفع میکنند. ما در دوره پنجم تحقیق کردیم از تمام نواحی مملکت و دیدیم که در حدود ده بازده ترتیب برای مزارعه و تقسیم عمل زراعت موجود است این قید را کردیم که اشکالی در عمل نشود. اگر وزارت مالیه در عمل میکند آن مربوط به قانون نیست باید به وزارت مالیه تذکر داد. اگر هم در قانون اشکالی هست خوب است توضیح بدهند تا ما هم موافقت کنیم به عقیده بنده این یک اقدام غیر لازمی است و بهتر این بود بجای این اقدام میکردند و راپورت الغاء مالیات ارضی را به مجلس میفرستادند

رئیس - آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا - بطوریکه نماینده محترم فرمودند مخصوصاً با دقت کاملی که آقای یاسائی در این امور دارند بنده خیلی تعجب میکنم از این بیانات. میفرمایند صدی سه و ما این صدی سه را مخصوصاً قید کردیم در قانون که قید شده است صدی سه از عایدات بطور کلی قبل از تقسیم تمام اشکالات در عمل از اینجا تولید شده است قبل از اینکه آقا این فکر را بفرمایند و این تتبع از مجلس شورای ملی بشود یک ترتیبی بود یک جزء جمعی بود و مالیات و عایداتی که وصول میشد غالباً متوجه بود به سهم مالکانه چه از عایدات خالص و چه از عایدات مطلق. در بعضی از جزو جمع ها و ممیزیها مخارجی را موضوع کرده بودند نسبت به آنچه که به مالک عاید میشد یک سهمی بقرار یک عشر یا دو عشر یا یک عشر و نیم در بعضی ایالات و ولایات متوجه کرده بودند و این تشکیل میداد مالیات جزء جمعی را ما آمدیم در دوره قبل مالیات ارضی را به این صورت در آوردیم اگر این اشکالات ایجاد نشده بود (اگر مراجعه به صورت های مجالس بفرمائید ملاحظه خواهید فرمود) دو نلک از

آقایان حاضر قبل از دستور تشریف میاورند اینجا و یک اظهاراتی نمیکردند در عدم پیشرفت قانون ممیزی. اینجا همیشه سعی میشود که قضایا را متوجه بکنند به مأمورین دولت. شما فرمودید قانون بسیار خوب است و قانون از این بهتر نمیشود ولی مأمورین چنین و چنان میکنند بنده عرض میکنم خبیر اگر خود شما مأمور باشید باز هم این شکایت بجای خودش باقی خواهد ماند. شما اگر منظورتان آسایش مردم است از اجرای این قانون اشکال رفع نخواهد شد. این ماده اصلاحی هم که اینجا پیشنهاد شده است بنده عرض نکردم مقصود آقایانیکه این طرح اصلاحی را پیشنهاد کرده اند این است که عیناً کله به کله این طرح اصلاحی تصویب شود مقصود این بود که دولت و مجلس شورای ملی را متوجه کنند که قانون ممیزی فعلی محتاج به یک اصلاحاتی است وقتی شما این قضیه را طرف توجه خودتان قرار دادید و بیک فوریت این طرح اصلاحی رأی دادید میروید به کمیسیون قوانین مالیه (بجای طبیعتش این است که برود به کمیسیون قوانین مالیه وقتی آنجا رفت دولت و نماینده وزارت مالیه آنجا حضور بهم میفرسانند) ناچارند در کمیسیون حضور به هم رسانند) در آن جا مسئله طرف توجه واقع میشود و از نظریه آقایان بطور کلی استفاده میشود و آقایانهم تشریف می آورند آنجا و نظریاتشان را میفرمایند یا اینکه همانطور که آقا طرفدار الغاء مالیات ارضی هستند ملغی میشود یا اینکه بطور کلی اصلاح میشود. بنده بیشتر طرفدار اصلاح هستم و بر خلاف آقا که طرفدار الغاء مالیات ارضی هستند بنده به اصلاحش بیشتر عقیده دارم و گمان میکنم تمام مملکت ضروری میدانند که قانون ممیزی اصلاح شود و اصلاح عملی بشود نه اینکه از این ستون به آن ستون بیندازند تا این چهار ماه پنج ماه بگذرد. بیکانه طریق اصلاح عملیش هم این است (این فکر هم از طرف بنده ایجاد نشده است جمعی از آقایان به این فکر افتاده اند) که باید

همچو طرحی اینجا پیشنهاد شود و به فوریت آن رأی داده شود برود به کمیسیون وقتی به کمیسیون رفت دولت خودش ناچار میشود بیاید در کمیسیون و یک فکر اصولی بکند و یک راپرتی به مجلس بدهد اگر طرفداران الغاء مالیات ارضی غلبه داشته باشند البته آنطور میشود اگر طرفداران اصلاح داشته باشند باشند اصلاح میشود. در هر صورت نمیدانم آقا چه اصراری دارید که داخل در ماهیت قضیه می شوید. مقصود این جا ارجاع به کمیسیون است مقصود این نیست که این اصلاح کاملاً کافی است یا خیر بلکه این اصلاح جزئی است و باید یک اصلاح خیلی مهمتری بشود ارجاع به کمیسیون که شد قضیه حل میشود این است که بنده تقاضا میکنم این مسئله مذاکراتش سه طول نینجامد رأی داده شود برود به کمیسیون و در کمیسیون این قضیه اصلاح خواهد شد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - (خطاب به آقای شریعت زاده) اخطارتان

را بفرمائید.

شریعت زاده - عرض شود مطابق نظامنامه در مورد بیکه فوریت موضوعی مطرح است فقط مذاکرات باید محدود شود به دلائل فوریت در اینجا می بینیم که همه مذاکرات راجع به محسّنات و چیز های بد این قانون است و دلائل فوریت گفته میشود در صورتیکه صریح نظامنامه این است که تقاضای فوریت با مقدمه که حاوی دلائل آن باشد اظهار میشود و پس از آن مجلس در فوریت و عدم فوریت اظهار رأی میکند. در اینجا مذاکرانی که آقای یاسائی و آقای محمد ولی میرزا کردند راجع به این بود که این قانون خوب است یا بد است یا راه اصلاحش این است در صورتیکه باید مذاکرانی بشود که معلوم شود این طرح مستلزم فوریت هست یا نه بعقیده بنده باید اینجا مذاکره در فوریت بشود

رئیس - تقدماً مذاکره راجع بقابل توجه بودن این

طرح میشود وقتی مذاکرات کافی شد فوریت مطرح میشود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود بقابل توجه بودن این طرح آقایانیکه این طرح را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد فعلاً مذاکرات راجع بفوریت است. آقای مهدوی

مهدوی - بنده فوریت این پیشنهاد را مخالفم و دلیل هم این است که قانون ممیزی که در دوره چهارم و پنجم بعقیده بنده يك دقت های فوق العاده در آن شده است بهترین قانون بوده است اگر به مالیات ارضی ادامه داده شود در صورتیکه اکثر آقایان در کمیسیون قوانین مالیه حاضر شده و مذاکرانی کردند راهی بهتر از این پیدا نکردند که همانطور قبل از تقسیم نوشته شود چون معمول است مالیات را مالک بدهد. در صورت مذاکرات مجلس هم هست و حالا دو سال از تصویب قانون ممیزی گذشته و مأمورین مالیه بموقع اجرا نگذاشته اند بکوتی بنده امروز مالیه وقت برسیدم که چرا اجرا نمی کنید جواب دادند که ما پیشنهاد داده ایم این مالیاتها الغاء بشود دیگر چرا اقدام به اجرای قانون ممیزی نکنیم.

در همین حال يك قسمت از مملکت را ممیزی کرده اند آهائی که به صرفه دولت بوده است عمل کرده اند يك قسمت دیگر که به صرفه دولت و مالکین متنفذ نبوده است گذاشته اند و ممیزی نکرده اند و بالاخره مطابق قانونی که از مجلس گذشته است دولت عمل نکرده است و حالا بنده می فهمم علتش چه چیز است تقسیمات زراعی در مملکت اقسام مختلف دارد در خراسان صدی پنجاه میگیرند. در آذربایجان آنچه که بنده شنیده ام و خسه و بعضی جا های دیگر صدی بیست می گرفتند که صدی ده عوض مالیات دولت بوده و صدی ده عوض حق

مالک. اگر ما بخواهیم مطابق اصلی که آقا قائل میشوند به فوریت این موضوع رای بدهیم نتیجه اولش این میشود که وزارت مالیه ممیز را کنار میگذارد و نتیجه دومش این است که تا کنون چهار صد یا صد هزار تومان خرج ممیزی شده. دو بیست هزار تومان ما اینجا تصویب کردیم بطور مساعده داده شود يك صد پنجاه هم از مردم گرفتند و بالاخره نتیجه ازش گرفته نشد در صورتیکه رای ممیزی کمیسیون قوانین مالیه در دوره پنجم مجلس بقدری تسهیل کرده بود که ممکن بود تمامش در ظرف یکسال با کمال راحتی عملی بشود اما نه آنطور که وزارت مالیه قانون را تفسیر کرد آنطوریکه مجلس قانون را وضع کرد در يك سال در تمام مملکت با نهایت عدالت و آسایش ممیزی میشد. نمیدانم وزارت مالیه چرا نخواست و حقیقه يك بدبختی هم برای مملکت تولید کردند. در هر حال نتیجه که از این ارجاع به کمیسیون حاصل میشود این خواهد بود که وزارت مالیه جواب خواهد داد حالا که پیشنهاد اصلاح شده است مادیر چرا ممیزی کنیم بنده کاملاً با آن قانون موافقم و بعلاوه این اصلاح را به ضرر مملکت و دولت هر دو میدانم.

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - عرض کنم آقایان مسبقند در دوره پنجم وقت زیادی صرف قانون ممیزی شد و همینطور هم تا بحال مبلغ هنگفتی صرف اینکار شده است بنده هم موافق هستم که این مالیات لغو شود ولی اساساً هیچ موافق نیستم که تا مالیات دیگری وضع نشده این قانون ممیزی بحال فعلی باقی بماند اصلاحی را که آقایان پیشنهاد کرده اند يك چیز هائی نیست که دقت زیاد لازم داشته باشد چیزیکه باعث زحمت رعیت و مالک شده است دو قسمتش است. آقایان امریکائیها اظهار می کردند که ما میخواهیم مالیاتها را متحدالشکل بکنیم ما هرچه در کمیسیون گفتیم که تقسیمات مملکت اساساً متحدالشکل

نیست که عوائد دولتی را متحد الشکل کنند. در نتیجه در ماده اول قرار شد که قبل از تقسیم مالیات گرفته شود و همین مسئله باعث دردسر مالک و رعیت شد. عرض کنم این قبل از تقسیم هیچ تفاوت نمیکند با آن صدی هفت که پیشنهاد شده است از عایدات مالکانه گرفته شود برای اینکه حالا هم قبل از تقسیم از مالک میگیرند ولی يك فرقی دارد. مالکین آذربایجان اساساً گاه از رعیت نمیگیرند و رعیت هم زیر بار نخواهد رفت که گاه خروار دو ریالی را بدهد آنوقت میروند از مالک گاه را مطالبه میکنند در صورتیکه مالک عایدی گاه ندارد. در قسمت دیگر در دهائی که در اطراف شهر و سایر جاها هست مخصوصاً در اطراف قزوین مالک جریبانه می گیرد از هر دو هزار و چهار صد ذرع مالک دوازده قران جریبانه می گیرد. مالیاتی که فعلاً برای او وضع شده است بیشتر از مبلغ بیست و پنج قران میشود و باید يك چیزی هم مالک روی آن چیزی که از رعیت میگیرد بگذارد و مالیات بدهد پس اگر مطابق این طرحی که پیشنهاد شده فقط قائل شوید که از سهم مالکانه گرفته شود (هر قدر باشد) تمام قضایا حل میشود، بنا بر این بنده هیچ مانعی نمی بینم که در همین ماده اول آقایان رای بدهند که از سهم مالکانه هر قدر هست مالیات گرفته شود. بعلاوه يك زحمت دیگر هم برای مردم فراهم شده است که الان بین مالک و رعیت هم اختلاف است چون همین کلمه قبل از تقسیم را بعضی از ملاکین به رعایا تحمیل میکنند که شما هم باید از سهم کار خود نان مالیات بدهید در صورتیکه مجلس مالیاتی برای کار وضع نکرده است پس بنده تقاضا میکنم از آقایان که موافقت بکنند راجع به فوریت این لایحه که اسباب زحمت يك مشت مردم فراهم شده باشد

(خنده نمایندگان)

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

افسر - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

افسر - عرض کنم چون آن قانون در دست همه آقایان نیست و نمیتوانند مطالعه کنند چطور میشود بدون بحث زیاد رای داد بنده در خود قانون و در فوریتش حرف دارم ولی حالا نمی خواهم وارد شوم و عرض میکنم باید بیشتر مذاکره و بحث بشود و مطلب معلوم شود که آیا قانون دیگری می آید یا فقط منحصر به همین است

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشامزاده - این پر واضح است بعضی از آقایان نظر دارند که فعلاً این قانون ممیزی باید اصلاح شود بعضی دیگر از آقایان نظرشان این است که با اینکه دولت قانون الغاء مالیاتهای ارضی را آورده است دیگر احتیاجی باصلاح قانون ممیزی و مطالعه آقایان نیست برای اینکه این مطالعه آقایان فوت میشود در صورتیکه اگر این فوریت تصویب شود به کمیسیون مراجعه میشود و در آن جا در مسئله بحث خواهد شد و بالاخره کاملاً قضیه حلای شده بمجلس بر خواهد گشت

رئیس - آقای فیروز آبادی مقصود از ختم جلسه این

است که پس از تعیین تکلیف این لایحه ختم شود یا خیر؟

فیروز آبادی - چون این قانون الان تازه آمده است و صدر و ذیل آنرا نمیدانیم و نفع و ضررش را نمیدانیم. قانون بلدییه ده جلسه درس گفتگو شده و همین امروز تمام میشد نمیدانم چه شد که رأی دادند آن بماند و این مسئله مطرح شود در حالتیکه هیچ يك از آقایان در این مسئله مطالعه نکرده اند این است که بنده پیشنهاد کردم جلسه ختم شود که مطالعه در این امر بکنیم بعد بیائیم رأی بدهیم

رئیس - آقای داد گر

دادگر - با اینکه غالب آقایان سابقه طولانی نسبت به مجلس دارند گاهی نمیدانم چرا اشتباه می کنند و يك مسئله را فراموش می کنند مگر قابل توجه شدن و ارجاع به يك کمیسیون شدن معنایش این است که بهمین وضعیت تمام شود؟ خیر تازه میروند برای تحقیق و اقدام و قضیه که به کمیسیون مراجعه می شود اگر به فوریت هم باشد باید کمیسیون مطالعه کند و تحقیق کند و بعد از آنکه مطالعه و تحقیق کرد راپرت آن کار را با ادله که برای این کار درست کرده است به مجلس بدهد تازه در مجلس نفیاً و اثباتاً مسئله قابل مباحثه است ممکن است ردش کرد و ممکن است قبولش کرد بنا بر این چون و چرا برای آقای فیروز آبادی معنی ندارد. بعلاوه اینکه پیشنهاد فرمودید جلسه ختم شود همیشه بنده دیده ام خود آقای مقید هستند که صرفه مالی بشود در وسط يك کار یا قطع کردن که التزام دارد در موقع دیگر این قطع تکرار شود ضرر مالی خواهد داشت پس خوب است آقایان پیشنهاد خودشانرا مسترد بدارند

رئیس - رای میگیریم به ختم جلسه آقایانیکه موافقند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس - تصویب نشد. رای گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایان موافقین قیام فرمایند

(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه پرداخت يك دوازدهم بودجه ها و اعتبارات مصوب ۱۳۰۵ بابت مخارج مملکتی در دي ماه ۱۳۰۶
مصوب ۸ بهمن ماه ۱۳۰۶

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مخارج مملکتی را برای يك ماهه دي ۱۳۰۶ میزان يك دوازدهم بودجه ها و اعتبارات مصوب ۱۳۰۵ و برطبق قوانینی که شامل این قبیل پرداخت ها میشود برسم علی الحساب بپردازد این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه هشتم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس شورای ملی حسین پیرایا

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. رای گرفته میشود به فوریت
قسم اول آقایانیکه موافق هستند قیام فرمایند
(جمع کثیری برخاستند)

رئیس - تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - حالا ختم جلسه

رئیس - يك پیشنهادی راجع به دستور رسیده است
قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای افشار

پیشنهاد میکنم لایحه مربوطه بنعمیم روشنائی که خبر آن چندی است طبع و توزیع شده است جزو دستور روز سه شنبه در درجه اول گذارده شود

بعضی از نمایندگان - (باهمه) بعد از قانون بلدیة

رئیس - پیشنهاد جمعی از آقایان

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میداریم در جلسه آینده اول دستور لایحه بلدیة مطرح شود

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - میفرمائید بلدیة مقدم باشد

(نمایندگان - صحیح است)

رئیس - بعد هم پیشنهاد آقای افشار